భారత పార్లమెంటులో స్పీకర్ యొక్క పాత్ర

లోక్‌సభ స్పీకర్ భారత పార్లమెంటు దిగువ సభ, లోక్‌సభలో అత్యున్నత అధికారం. లోక్‌సభ సమావేశాలకు అధ్యక్షత వహించడంతోపాటు చర్చలు, చర్చలు సక్రమంగా, గౌరవప్రదంగా జరిగేలా చూడాల్సిన బాధ్యత స్పీకర్‌పై ఉంటుంది. ఆర్డర్ పాయింట్లపై రూలింగ్ మరియు పార్లమెంట్ నిబంధనలను అమలు చేసే అధికారం స్పీకర్‌కు ఉంది. లోక్ సభ స్పీకర్ యొక్క కొన్ని నిర్దిష్ట పాత్రలు మరియు బాధ్యతలు ఉన్నాయి

లోక్ సభ స్పీకర్ ఎవరు?

- లోక్‌సభ స్పీకర్, భారత పార్లమెంటు దిగువ సభ అయిన లోక్‌సభకు ప్రిసైడింగ్ అధికారి.
- ఆర్టికల్ 94: ఆర్టికల్ 94: లోక్ సభ స్పీకర్ ను సభ్యుల్లో నుంచి ఎన్నుకుంటారు మరియు అతను/ ఆమె సభా సభ్యత్వాన్ని కోల్పోయినప్పుడు అతని / ఆమె కార్యాలయాన్ని ఖాళీ చేయాలి.

పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యంలో స్పీకర్ పాత్ర ఏమిటి?

లోక్‌సభ స్పీకర్ భారత పార్లమెంటు దిగువ సభ, లోక్‌సభలో అత్యున్నత అధికారం.

- లోక్‌సభ కార్యకలాపాలకు అధ్యక్షత వహించడం: లోక్‌సభ సమావేశాలకు అధ్యక్షత వహించడం మరియు చర్చలు మరియు చర్చలు సక్రమంగా మరియు గౌరవప్రదంగా జరిగేలా చూసుకోవడం స్పీకర్ బాధ్యత. ఆర్డర్ పాయింట్లపై రూలింగ్ మరియు పార్లమెంట్ నిబంధనలను అమలు చేసే అధికారం స్పీకర్‌కు ఉంది.
- లోక్‌సభకు ప్రతినిధిగా వ్యవహరించడం: లోక్‌సభకు ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి మరియు లోక్‌సభ తరపున బహిరంగంగా లేదా అంతర్జాతీయ కార్యక్రమాల్లో మాట్లాడేందుకు స్పీకర్ తరచుగా పిలవబడతారు.
- లోక్‌సభ నిష్పాక్షికతను కొనసాగించడం: స్పీకర్ తన విధులను నిర్వర్తించడంలో తటస్థంగా మరియు నిష్పాక్షికంగా ఉండాలని మరియు లోక్‌సభలోని సభ్యులందరినీ న్యాయంగా మరియు సమానంగా చూసేలా చూడాలని భావిస్తున్నారు.
- లోక్ సభ పారదర్శకత, జవాబుదారీతనాన్ని నిర్ధారించడం: లోక్ సభ కార్యకలాపాలు బహిరంగంగా, పారదర్శకంగా జరిగేలా చూడటం, లోక్ సభ పనితీరుకు సంబంధించిన సమాచారం ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండేలా చూడాల్సిన బాధ్యత స్పీకర్ పై ఉంది.
- శాసన ప్రక్రియలో కీలక పాత్ర పోషించడం: బిల్లులను కమిటీలకు కేటాయించడం, బిల్లులను పరిగణనలోకి తీసుకునే క్రమాన్ని నిర్ణయించడం, బిల్లుల తుది పాఠాన్ని రాష్ట్రపతి ఆమోదానికి సమర్పించే ముందు ధ్రువీకరించడం సహా బిల్లుల ఆమోదానికి సంబంధించిన అనేక విధులు స్పీకర్ కు ఉంటాయి.
- ఇతర పార్లమెంటరీ సంస్థలు మరియు సంస్థలతో సంబంధాలలో లోక్ సభకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది.

మొత్తమ్మీద పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్యం క్రమపద్ధతిలో, పారదర్శకంగా, జవాబుదారీతనంతో పనిచేసేలా చూడటంలో స్పీకర్ కీలక పాత్ర పోషిస్తారు.

Join Telegram
channel to the get
latest news

APPSC/TSPSC Sure shot Selection Group

స్పీకర్ ఏ విధులు నిర్వహిస్తారు?

స్పీకర్ నిర్వహించే కొన్ని ప్రధాన విధులు

ఆర్టికల్ 95	లోక్ సభ సమావేశాలకు స్పీకర్ అధ్యక్షత వహిస్తారు మరియు సభలో శాంతిభద్రతలను పరిరక్షిస్తారు.
ఆర్టికల్ 96	సభా కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనే హక్కు, సభా సమావేశాల్లో మాట్లాడే హక్కు స్పీకర్ కు ఉంటుంది, లేదా అతను/ఆమె సభ్యులుగా ఉన్న సభలోని ఏదైనా కమిటీలో మాట్లాడే హక్కు ఉంటుంది, అయితే మొదటి సందర్భంలో ఓటు వేసే హక్కు ఉండదు.
ఆర్టికల్ 97	ద్రవ్య బిల్లులు మరియు ఆర్థిక బిల్లుల ధృవీకరణకు స్పీకర్ బాధ్యత వహిస్తాడు మరియు ఏదైనా ఇతర బిల్లును ద్రవ్య బిల్లు లేదా ఆర్థిక బిల్లుగా పరిగణించాలని ఆదేశించే అధికారం ఉంటుంది.
ఆర్టికల్ 100	సభలో ఓటింగ్ లో టై ఏర్పడితే స్పీకర్ కు ఓటింగ్ ఉంటుంది.

- నిబంధనల వివరణ: సభలో విధివిధానాలు, వ్యవహారాల నిర్వహణకు సంబంధించిన నియమాలను అర్థం చేసుకుని, పాయింట్లపై తీర్పు చెప్పే అధికారం కూడా స్పీకర్ కు ఉంటుంది.
- ఉత్సవ విధులు: స్పీకర్ విదేశీ ప్రముఖులను ఆహ్వానించడం మరియు జాతీయ మరియు అంతర్జాతీయ కార్యక్రమాలలో లోక్ సభకు ప్రాతినిధ్యం వహించడం వంటి ఆచార విధులను కూడా నిర్వహిస్తారు.
- కమిటీల చైర్మన్ల నియామకం: స్పీకర్ కమిటీలు మరియు కమిటీల చైర్మన్లను నియమించి అంశాలను కమిటీల పరిశీలనకు పంపుతారు.
- ఇతర విధులు: లోక్ సభ విధివిధానాలు నిర్దేశించిన లేదా భారత రాష్ట్రపతి లేదా పార్లమెంటు స్పీకర్ కు కేటాయించే ఇతర విధులు మరియు విధులను నిర్వహించడం.

స్పీకర్ పాత్రకు సంబంధించి వివాదాలు

- అధికార పక్షంలో క్రియాశీల సభ్యునిగా కొనసాగుతున్న స్పీకర్ యొక్క ప్రస్తుత సమావేశం అతను/ఆమె తక్షణ ప్రజా ప్రాముఖ్యత కలిగిన విషయాలను చర్చకు తీసుకోవడంలో పక్షపాతంతో వ్యవహరించడంపై ఆరోపణలను ఆకర్షిస్తుంది
    - ఉదా. ఇటీవలి శీతాకాల సమావేశాలు-2022లో భారత్-చైనా ప్రతిష్టంభన అంశాలను చర్చకు చేపట్టేందుకు తరచుగా అంతరాయాలు ఏర్పడుతున్నాయి.
- ఆధార్ బిల్లును మనీ బిల్లుగా ధ్రువీకరిస్తూ స్పీకర్ తీసుకున్న నిర్ణయం కూడా వివాదాస్పదమై స్పీకర్ అధికారాలను ప్రశ్నార్థకం చేసింది.
- ఫిరాయింపుల నిరోధక చట్టానికి సంబంధించిన అంశాల్లో స్పీకర్ విచక్షణాధికారం తరచుగా నిపుణులచే విమర్శించబడుతుంది.
- 17వ లోక్‌సభలో ఇప్పటి వరకు 13% బిల్లులు మాత్రమే కమిటీలకు పంపబడ్డాయి, ఇది పార్లమెంటులో చర్చ మరియు పరిశీలనలో క్షీణతను చూపుతుంది.
- స్పీకర్ యొక్క స్వాతంత్ర్యం మరియు నిష్పక్షపాత ప్రవర్తన, కార్యనిర్వాహక బాధ్యత మరియు పార్లమెంటు సక్రమమైన పనితీరును నిర్ధారించడానికి 'సైన్ క్వా నాన్' అవుతుంది.

స్పీకర్ కార్యాలయం చుట్టూ ఉన్న సమస్యలు ఏమిటి?

స్పీకర్ సాధారణంగా తన విధులను నిర్వర్తించడంలో తటస్థంగా మరియు నిష్పక్షపాతంగా ఉంటారని భావిస్తున్నప్పటికీ, స్పీకర్ కార్యాలయం విమర్శలు మరియు వివాదాలను ఎదుర్కొన్న సందర్భాలు ఉన్నాయి.

స్పీకర్ కార్యాలయానికి సంబంధించి లేవనెత్తిన కొన్ని విమర్శలు..

- పక్షపాతం: స్పీకర్ ఒక నిర్దిష్ట రాజకీయ పార్టీ లేదా సిద్ధాంతం పట్ల పక్షపాతం లేదా పక్షపాతంతో వ్యవహరిస్తున్నారని ఆరోపించిన సందర్భాలు ఉన్నాయి.

- ఇది పదవి యొక్క నిష్పాక్షికత మరియు తటస్థతకు భంగం కలిగిస్తుంది మరియు స్పీకర్ యొక్క విశ్వసనీయత మరియు సమగ్రతను దెబ్బతీస్తుంది.

- విచక్షణాధికారం వినియోగం: స్పీకర్ తన విచక్షణాధికారాన్ని ఏకపక్షంగా లేదా పక్షపాతంగా ఉపయోగించారని ఆరోపణలు వచ్చిన సందర్భాలు ఉన్నాయి.
    - ఇది నిర్ణయం తీసుకునే ప్రక్రియలో అన్యాయం లేదా పారదర్శకత లోపించిందనే భావనలకు దారితీస్తుంది.
    - ఉదాహరణ: కిహోటో హోలోహాన్ వి. జచిల్హు అండ్ అదర్స్ (1992): సభ్యుడిపై అనర్హత వేటు వేసేటప్పుడు స్పీకర్ నిష్పక్షపాతంగా, పక్షపాతం లేకుండా వ్యవహరించాలని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. అంతేకాకుండా స్పీకర్ నిర్ణయం న్యాయసమీక్షలో ఉంది.
- అంతరాయాలను పరిష్కరించడం: లోక్‌సభలో ఆర్డర్ మరియు డెకోరమ్ నిర్వహించడానికి స్పీకర్ బాధ్యత వహిస్తారు మరియు లోక్‌సభలో అంతరాయాలను పరిష్కరించినందుకు స్పీకర్ విమర్శలను ఎదుర్కొన్న సందర్భాలు ఉన్నాయి.
- మీడియాతో సంబంధాలు: స్పీకర్ సభ అధికార ప్రతినిధిగా ఉండాలని, స్పీకర్ కు మీడియాతో సంబంధాలు ఉన్నాయని, సభా కార్యక్రమాల గురించి మీడియాకు తగిన సమాచారం ఇవ్వలేదని విమర్శలు ఎదుర్కొన్న సందర్భాలున్నాయి.
- అనర్హత కేసుల నిర్వహణ: సభ్యుల అనర్హత కేసులను నిర్ణయించే బాధ్యత స్పీకర్ దే, ఇలాంటి కేసుల విషయంలో స్పీకర్ వ్యవహరించిన తీరుపై విమర్శలు వెల్లువెత్తిన సందర్భాలున్నాయి.
    - ఉదాహరణ: కర్ణాటక ఎమ్మెల్యేల అనర్హత కేసు, 2019: అనర్హత పిటిషన్లను విచారించేటప్పుడు స్పీకర్ పాత్రకు సంబంధించి రాజ్యాంగాన్ని సవరించాలని సుప్రీంకోర్టు పార్లమెంటుకు సిఫార్సు చేసింది.

స్పీకర్ కార్యాలయాన్ని మరింత ప్రభావవంతంగా చేసేందుకు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోవచ్చు?

భారతదేశంలో స్పీకర్ కార్యాలయం ఒక జీవన మరియు చైతన్యవంతమైన సంస్థ, ఇది పార్లమెంటు తన విధులను నిర్వహించడంలో వాస్తవ అవసరాలు మరియు సమస్యలతో వ్యవహరిస్తుంది.

దీన్ని మరింత ప్రభావవంతంగా చేయడానికి క్రింది అంతర్జాతీయ ఉదాహరణలను పరిశీలించవచ్చు:

- యునైటెడ్ కింగ్ డమ్: పదవి నిష్పక్షపాతంగా ఉండటానికి, యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ లోని హౌస్ ఆఫ్ కామన్స్ స్పీకర్ పదవికి ఎన్నికైన తరువాత తన రాజకీయ పార్టీకి రాజీనామా చేయాల్సి ఉంటుంది.
- కెనడా: ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పడానికి, ప్రజాసమస్యలపై విచారణ జరిపేందుకు మంత్రులను సభకు పిలిచే అధికారం కెనడాలో స్పీకర్ కు ఉంది.
    - ఇది కార్యనిర్వాహక శాఖపై స్పీకర్ యొక్క పర్యవేక్షణ పాత్రను విస్తరించవచ్చు మరియు పార్లమెంటుకు జవాబుదారీగా ఉంటుంది.

పాలిటి స్టడీ మెటీరియల్ ఆర్టికల్స్	
కేంద్రం-రాష్ట్ర సంబంధాలు	భారతదేశంలో ముఖ్యమైన చట్టాలు మరియు బిల్లులు

42వ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం	భారత ఆర్థిక సంఘం – ఛైర్మన్ జాబితా మరియు 15వ ఆర్థిక సంఘం
భారతదేశ పౌరసత్వం	భారతీయ న్యాయవ్యవస్థ
భారత రాజ్యాంగంలో ముఖ్యమైన సవరణలు	పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థ
భారత రాజ్యాంగంలోని ప్రాథమిక హక్కులు	భారతదేశంలో ఎన్నికల చట్టాలు
భారతదేశ రాజకీయ పటం	భారత ఎన్నికల సంఘం
న్యాయ క్రియాశీలత,	మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు 2023
పాలిటి స్టడీ మెటీరియల్	ఒకే దేశం, ఒకే ఎన్నికల బిల్లు
పార్లమెంటరీ కమిటీలు	పిరాయింపుల వ్యతిరేకత చట్టం

Adda247 తెలుగు